

تبیین ارکان نظریه
پیش‌گیرگ بنیادین اسلامی از جرم
براساس مفاهیم
اولین نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی

ویژه پیوست‌های برنامه ششم

پایه تصمیم	
تصویر تصمیم	✓
نتیجه تصمیم	

سلسله مباحث تبیین نظریات اولین نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی

شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی

تبیین ارکان نظریه پیش‌گیری بنیادین اسلامی از جرم

براساس مفاهیم اولین نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی

عنوان: تبیین ارکان نظریه پیش‌گیری بنیادین اسلامی از جرم

براساس مفاهیم اولین نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی

موضوع: پژوهش، پرورش و پردازش ایده پیش‌گیری بنیادین

اسلامی از جرم بر اساس مفاهیم اولین نقشه راه تولید الگوی

پیشرفت اسلامی

توضیح اثر: محتوای محصول، بحث ارائه شده توسط دبیر شورای

راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی در مرکز علمی جامعه المصطفی

العالمیه

فهرست نویس: حجت الاسلام مجید گودرزی

طراحی جلد و صفحه: حمیدرضا اسلامی نیا

تاریخ انتشار: آذرماه ۱۳۹۳

فهرست اجمال

- ۴- عدم نیاز مسأله "پیش گیری از جرم" به اثبات، با وجود
تأکید شارع مقدس و عقل بر ضرورت این مسأله ۱۱
- ۲- بررسی، بازشناسی و تحلیل چگونگی ایجاد جرم در جامعه
دومین گام برای بحث از ارکان پیش گیری از جرم ۲۱
- ۱- تقویت نهاد خانواده و هدم عوامل مضر به این نهاد شخصیت
ساز، پیشنهاد شورای راهبردی برای پیش گیری بنیادین اسلامی
از جرم ۵۱

عدم نیاز و مسأله "پیش گیری از جرم" به اثبات،

یا وجود تاکید شارع و مقدس و عقل بر این مسأله

(پژوهش)

بسم الله الرحمن الرحيم

۴- عدم نیاز مسأله "پیش‌گیری از جرم" به اثبات، با وجود تأکید شارع مقدس و عقل بر ضرورت این مسأله

برای تبیین بحث پیش‌گیری بنیادین از جرم، مقدماتی باید مطرح شود تا به این نتیجه برسیم که نیازمند این نظریه هستیم. تصوّر این مقدمات، هم برای تصویر خود مسأله ضرورت دارد و هم برای اثبات صحت این امر.

موضوع اول که در واقع مقدمه برای همه آن مقدمات محسوب می‌شود این است که ضرورت مسأله پیش‌گیری از جرم بی‌نیاز از اثبات است؛ امری است که از یک سو شارع مقدس بر آن تأکید کرده و از سوی دیگر عقلایی است لذا امری کاملاً قابل تفاهم است.

۴/۱. ادعان عقل به مقرون به صرفه بودن پیش‌گیری از جرم به جای مقابله با جرم پس از وقوع آن

دو مسأله را باید مقایسه کرد؛ یکی اینکه اجازه داد جرم به وجود بیاید بعد به دنبال مقابله با آن رفت و یا اینکه از اول برای پیش‌گیری از جرم برنامه داشت. اگر مقایسه‌ای بین این دو رویکرد صورت بگیرد قطعاً عقل ادعان می‌کند که پیش‌گیری از جرم مقرون به‌صرفه‌تر و عقلایی‌تر است و این کار باید در دستور کار قرار بگیرد.

۴/۲. ضرورت بررسی ارتباط بروز جرم در جامعه با ضعف‌های مسأله تربیت در جامعه [براساس مفاهیم نقشه راه] به عنوان دیدگاه مختار

مسأله پیش‌گیری از جرم امر واضحی است - و به اصطلاح یک امر غیر قابل انکار و یک موضوع جهت‌ساز است - اما آن را از حیث دیگری می‌توان مورد تأکید قرار داد. اگر مسأله جرم و پیش‌گیری از جرم را بررسی کنیم، در واقع ضعف‌های موضوع تربیت در جامعه را بازخوانی کرده‌ایم یعنی می‌توان در ذهن‌ها از مسأله جرم به مسأله تربیت پل زد و ارتباط برقرار کرد.

۴/۲/۱. تعریف نظام آموزش و پرورش به نظام تربیت‌کننده کارشناس برای بخش خدمات و تولید، به معنی غفلت از تربیت اسلامی در این نهاد مهم

جمعیت‌هایی در کشور وجود دارند - و کارشناس در حوزه آموزش و پرورش می‌باشند - که وظیفه نظام آموزش و پرورش را تربیت کارشناس برای بخش خدمات و تولید می‌دانند. با این تعریف از تربیت اسلامی - به معنی اینکه اخلاقیات در جامعه تقویت و بینش‌ها تصحیح شود و مردم آموزش احکام و مناسک ببینند - غفلت می‌شود.

۴/۲/۲. بازخوانی مسأله جرم و آفت‌های آن برای جامعه، پیشنهادی برای جدی گرفتن مسأله تربیت اسلامی از سوی جامعه به جای بحث مستقیم بر ضرورت مسأله تربیت اسلامی

برای جدی گرفته شدن مسأله تربیت در جامعه - در مقام برنامه‌ریزی^۱ - یک راه این است با این افراد که به مسأله تربیت کم توجه هستند، به جای اینکه ماهیت تربیت اسلامی و کارکردهای آن مورد بررسی قرار دهیم، مسأله جرم را بازخوانی کنیم. اگر جرم و آفت‌هایی که یک جرم برای جامعه ایجاد می‌کند بازخوانی شود، ذهن جامعه به این سمت هدایت می‌شود که بر مسأله تربیت اسلامی سرمایه گذاری جدی کند.^۲

^۱ خود مسأله پیش‌گیری اسلامی آنقدر مسأله واضحی است که با اصل آن مخالفت نمی‌شود اما اینکه به صورت جدی در دستور کار آموزشی قرار بگیرد، با استدلال‌ها و بهانه‌های مختلف کم رنگ می‌شود.

^۲ در الگوی حفظ جهت گفته شد که باید نقطه شروع بحث را از جهت سازها قرار دهید. حال قصد داریم که راجع به موضوع جهت‌ساز تربیت دقت کنیم و توجه جامعه را به این مسأله جلب نماییم تا برای این مسأله [مهم] برنامه‌ریزی کرده و برنامه‌های پردازشی اجرا نماید. اما الگوی استخراج سؤال به ما می‌گوید همین مسأله جهت‌ساز اگر قرار است فهمیده شود باید به طور کامل به یک پایه تبدیل شود. یعنی چه؟ یعنی اینکه تربیت اگرچه یک مسأله جهت‌ساز است، اما شروع از این مسأله ممکن است فقط منجر به همراهی کسانی که اهمیت این مسأله را فهمیده‌اند شود. پس مجبور هستید که نظامی از موضوعات غیرقابل انکار موجود در جامعه را شناسایی کنید و آن‌ها را «پایه» قرار دهید تا به «رکن» تربیت برسید. یکی از این موضوعات مسأله جرم است.

۴/۲/۲/۱. تعریف منشأ واقعی جرم به شکل گیری شخصیت نامتعادل در خانواده، پاسخ به سؤال چرایی شروع بحث از بازخوانی مسأله جرم و آفت‌های آن در جامعه به جای استدلال نظری پیرامون مسأله تربیت اسلامی

منشأ واقعی جرم شخصیت ناسالم است؛ شخصیت نامتعادل است و شخصیت نامتعادل در بستر خانواده شکل می‌گیرد. مقام عدم تعادل در فرد در همان محیط خانواده ایجاد می‌شود. زمانی که مسأله پیش‌گیری از جرم با این تحلیل مطرح می‌شود - علاوه بر اینکه خود مسأله پیش‌گیری از جرم ضرورت و موضوعیت دارد و اهمیت آن در مقایسه با ایده‌مقابله با جرم واضح است - می‌تواند آئینه مسأله تربیت هم باشد.

۴/۲/۲/۲. تبیین اهمیت توجه به آفت‌های جرم در جامعه به کمرنگ کردن عملی مسأله تربیت اسلامی با جایگزین نمودن دوره‌های تفصیلی آموزشی فیزیک، ریاضی، زیست و امثالهم به جای آموزش مسائل دینی و اکتفاء حداقلی به این مسائل در دوران تربیت، توسط عده‌ای در جامعه به بهانه ایجاد خلاقیت و توسعه در جامعه

این زمانی اهمیت پیدا می‌کند که توجه کنیم عده‌ای در جامعه به بهانه اینکه می‌خواهیم برای بخش تولید خلاقیت ایجاد کنیم و توسعه پیدا کنیم، در عمل مسأله تربیت اسلامی را کم رنگ می‌کنند. الآن در متون آموزشی ما یک دوره مفصل ریاضی است، یک دوره مفصل فیزیک است، یک دوره مفصل زیست آموزش داده می‌شود. دوره‌های مفصلی از مباحث - که مربوط هستند به بخش خدمات و تولید - در

مقام آموزش قرار می‌گیرد اما مسائل و آموزش‌های دینی، حداقلی و فاقد کیفیت هستند. مثلاً امام جماعت را مشروط می‌کنند که بین ۲ نماز فقط ۵ دقیقه صحبت کند؛ علاوه بر این، نماز جماعتی که در مدارس برگزار می‌شود تقسیم است؛ چرا که نوعاً نمازخانه‌ها جا ندارند و مشکلات دیگری وجود دارد؛ مثلاً ۲ یا ۳ کلاس را یک روز در هفته در نماز شرکت می‌دهند و در واقع یک روز در هفته نماز جماعت دارند و آن روز هم فقط ۵ دقیقه فرصت بیان احکام است. درس قرآن و تعلیمات دینی به صورت کم رنگ و بی کیفیت مطرح می‌شود چرا که هدف اصلی سیستم آموزشی، تربیت کارشناس برای بخش خدمات و تولید جامعه است. ما می‌خواهیم تحوّل در این سیستم آموزشی بدهیم که اولین مقام آموزش، آموزش مقام انسانی و معارف الهی و امثال این‌ها است. چگونه باید این را استدلال کنیم؟ آیا استدلال نظری کنیم؟

۴/۲/۲/۳. شکستن مقاومت‌های ساختاری در مقابل تحوّل در نظام آموزشی نتیجه بحث از عوارض عدم توجه به تربیت در قالب بسته پیش‌گیری از جرم، به علت تقابل افزایش جرم با ارزش افزوده و رفاه اجتماعی به عنوان دو هدف بخش تولید و خدمات

استدلال نظری یک راه است و آن را نفی نمی‌کنیم اما اگر عوارض عدم توجه به تربیت را در قالب بسته پیش‌گیری از جرم ارائه دهیم، حتماً مقاومت‌های ساختاری در مقابل تحوّل در نظام آموزشی شکسته می‌شود. دلیل این امر خیلی روشن است، زیرا کسانی که برای بخش

خدمات و تولید آموزش می‌دهند، هدف نهایی این بخش را ارزش افزوده و ایجاد رفاه در جامعه می‌دانند و پر واضح است که اگر جرم در جامعه‌ای افزایش پیدا کند، هم ارزش افزوده در جامعه کم می‌شود - چرا که میزانی از این منابع صرف مقابله با جرم می‌شود - و هم رفاه بر اثر اذیت و آزارهای برخاسته از جرم از بین می‌رود.

۴/۲/۲/۳/۱. عدم تحقق رفاه در اثر بی توجهی به تربیت اسلامی، گویای تناقض در برنامه ریزی های اجتماعی

در واقع اگر کسی به تربیت اسلامی توجه نکند، در برنامه‌ریزی اجتماعی دچار یک تناقض و پارادوکس خواهد شد. بالاخره بخشی از ارتقاء کیفیت زندگی، تولید و خدمات مادی است اما اگر مسأله تربیت را به بهانه تولید و خدمات تحت الشعاع قرار دهیم، در نهایت جامعه به عدم رفاه و آسایش می‌رسد.

۴/۲/۲/۳/۲. مصرف ارزش افزوده حاصل شده، برای ایجاد امنیت به عنوان یک بخش پر هزینه در دولت ها به دلیل غفلت از برنامه بنیادین پیش گیری از جرم

ارزش افزوده‌ای که به دست می‌آید، باید خرج پیش‌گیری از جرم شود. مخارج امنیتی جزء بزرگترین مخارج دولت‌ها است. بخش عظیمی از همان ارزش افزوده‌ای که در بخش خدمات و تولید به دست می‌آید، خرج امنیت در کشور می‌شود چرا که برای پیش‌گیری از جرم، برنامه بنیادین وجود ندارد و مورد غفلت واقع شده است.

۴/۲/۲/۳/۳. کاهش هزینه های مادی، روانشناسی و آثار سوء اجتماعی و غفلت زدایی از مسأله تربیت دو علت رجحان ایده پیش‌گیری از جرم نسبت به ایده مقابله با جرم

اگر به پیش‌گیری از جرم بپردازیم دو خاصیت دارد: هم نسبت به ایده مقابله با جرم - که یک روند طبیعی است - از جمیع جهات ارجحیت دارد؛ چراکه هزینه‌های مادی، هزینه‌های روان‌شناسی و آثار سوء اجتماعی آن کمتر است و هم می‌توان از مسأله پیش‌گیری از جرم به مسأله تربیت پل زد و از این مسأله غفلت زدایی کرد. هم‌اکنون متأسفانه به بهانه توسعه مادی و حل مشکلات جامعه، مسأله تربیت اسلامی جدی گرفته نمی‌شود.

پروسے، بازشناسے و تحلیل چگونگی ایجاد
جرم در جامعه، دومین گام برای بحث از ارتکان
پیش گیری از جرم

(پروزشی)

۲- بررسی، بازشناسی و تحلیل چگونگی ایجاد جرم در جامعه

دومین گام برای بحث از ارکان پیشگیری از جرم

حرف دوم این است که باید یک بازشناسی کنیم که جرم چگونه به وجود می‌آید. اگر کسی بخواهد نظریه‌ای در مورد چگونگی پیشگیری از جرم بدهد، باید چگونگی ایجاد جرم در جامعه را تحلیل کند. در اینجا نظریاتی فی الجمله مطرح است.

۲/۱. تحلیل روابط ساختاری، حقوقی و قانونی یک جامعه در ایجاد جرم

یکی از تحلیل‌های موجود در جامعه

برخی از جریان‌ها زمانی که نحوه ایجاد جرم را بازخوانی می‌کنند، از روابط ساختاری و حقوقی و قانونی یک جامعه بحث می‌کنند.

۲/۱/۱. فقدان قوانین ضد رانت خواری، عدم شفاف سازی حساب‌های

سیستم مالی کشور اعم از میزان درآمدها، مالیات‌ها و هزینه‌گردها، عدم

نظارت بر سیستم بانکی؛ نمونه‌هایی از خلاء قانونی موجود در یک جامعه

برای جلوگیری جرم

این جریان این‌گونه بحث می‌کند که ما قانونی در جامعه برای مبارزه با رانت نداریم و زمانی که این چنین باشد، رانت اقتصادی ایجاد می‌شود. حال برای این که رانت اقتصادی ایجاد نشود، باید قانون مناسب وضع کنیم. برای مثال در برخی از دانشگاه‌های حساب داری؛ موضوع بعضی از پایان‌نامه‌ها شفاف‌سازی حساب‌های سیستم مالی

کشور است. متغیرهایی ارائه می‌دهند که بر اساس آن‌ها سیستم مالی کشور را شفاف کنند و این بحث شفاف‌سازی در ایران و کشورهای دیگر در حوزه اقتصاد موضوع پایان‌نامه‌ها است. زمانی که یک مدل برای شفاف‌سازی روابط مالی ارائه دهید؛ یعنی شفاف‌سازی کنید که مالیات‌ها و درآمدها چقدر است، محل هزینه‌کردها چگونه است و در کل این روابط را بهینه کنید، امکان سوء استفاده و وقوع جرم کاهش پیدا می‌کند.

کسی که ریشه جرم را روابط غلط ساختاری تعریف می‌کند، این گونه تحلیل می‌کند که باید قانون‌ها را بهینه کنیم، روزه‌های وقوع جرم و شکاف‌های موجود در ساختارها را ترمیم کنیم، آنگاه جرم در جامعه واقع نمی‌شود. این دیدگاه ریشه جرم را به روابط ساختاری و روابط حقوقی برمی‌گرداند. در همین فساد ۳۰۰۰ میلیارد تومانی که در کشور ما اتفاق افتاد، عمده کارشناسان می‌فرمودند سیستم بانکی نظارت خوبی ندارد؛ یعنی همین روابط ساختاری را مطرح می‌کردند.

۲/۲. تحلیل منشأهای روان‌شناختی و نیازهای انسان به عنوان ریشه ایجاد جرم در جامعه، یکی دیگر از تحلیل‌های موجود

نگاه دیگری ریشه‌های جرم را به منشأهای روان‌شناختی و نیازهای انسان برمی‌گرداند.

۲/۲/۱. ایجاد فشار روحی در اثر عدم تأمین خواسته‌ها و نیازهای انسان، علت ایجاد عدم تعادل و عدم تعادل در انسان علت بروز جرم در جامعه

در این دیدگاه، زمانی که نیازهای انسان تأمین نشود، انباشت خواسته‌ها در او به وجود می‌آید و برای او فشار روحی ایجاد می‌کند. مثلاً انسان به غذا نیاز دارد؛ حال اگر انسانی تا چند ماه دسترسی به غذای خوب نداشته باشد، در حالت روحی او یک کشش عجیب به غذا خوردن به وجود می‌آید و همچنین در باقی نیازها یک حالت سرخوردگی در او به وجود می‌آید که این سرخوردگی، منشأ عدم تعادل خواهد شد. مثلاً اگر این شخص در مقابل یک فروشگاه مواد غذایی قرار بگیرد- و منع قانونی دارد که از غذای غیر بردارد- فشار روحی‌ای که در او به وجود آمده است، بر مرزهای اجتماعی تعریف شده غلبه می‌کند. کسی که یک چنین نیازهای انباشت شده‌ای در او شکل گرفته است به سمت شکستن مرزهای اجتماعی می‌رود و این هم یک دیدگاه است که منشأ وقوع جرم را عدم تأمین نیازهای فرد می‌داند.

۲/۲/۲. تصویب قوانین براساس دو دیدگاه پیش‌گیری ساختاری و پیش‌گیری توسعه‌ای در کشور

این دو دیدگاه یعنی پیش‌گیری ساختاری و پیش‌گیری توسعه‌ای هم اکنون در کشور مورد گفت‌وگو است و براساس آن قانون نوشته می‌شود.^۱

۲/۲/۲/۱. تعریف منشأ وقوع جرم در جامعه به روابط غلط ساختاری و ضعف روابط قانونی براساس دیدگاه پیش‌گیری ساختاری و فشرده‌گی نیازهای پاسخ نگرفته در انسان به عنوان منشأ وقوع جرم در جامعه در دیدگاه توسعه‌ای

دیدگاه پیش‌گیری ساختاری می‌گوید منشأ وقوع جرم در جامعه روابط غلط ساختاری و روابط ضعیف قانونی در جامعه است و دیدگاه

---

^۱ . انعکاس این دو دیدگاه را در برنامه پنجم دیدیم. البته نگاه‌های فراوانی در موضوع پیش‌گیری از جرم وجود دارد اما طبق قواعد نظام مقایسه، در مبانی نظری نقشه راه، باید دیدگاه خود را با دیدگاهی مقایسه کنیم که الآن در مرحله عملیاتی شدن و استفاده در جامعه قرار دارد. نمی‌شود به بهانه نقد، یک دیدگاه مرده را زنده کرد و این خلاف حکمت و مدیریت تحولات است. همیشه نقد باید به سمت دیدگاهی برود که الآن مورد استفاده قرار می‌گیرد. بسیار اتفاق افتاده است استادی در فضای نقد - به انگیزه‌های مختلف مثل اینکه بگوید که من باسواد هستم و یا هر انگیزه دیگر - در کلاس درس زمانی که می‌خواسته است تاریخچه یک مسأله را بگوید ۱۰ دیدگاه را ردیف کرده و ذهن‌ها را مشغول می‌کند. مثال معروفی در حوزه‌های علمیه است؛ اساتید فاضل به طلبه‌ها می‌گویند که امروز شبیه ابن کمونه نیست که دانستن و ندانستن شبیه و پاسخ آن، مشکلی را از جامعه حل نمی‌کند. به هر حال قواعد نظام مقایسه می‌گوید با دیدگاهی که الآن در مقام مدیریت استفاده می‌شود حرف خود را مقایسه کنید.

پیش‌گیری توسعه‌ای منشأ ایجاد جرم را فشرده شدن نیازهای پاسخ داده نشده در انسان می‌داند و به تبع این دو، راه حل دیده‌اند.

۲/۲/۲/۲. تشکیل ستاد برای بررسی ضعف قوانین و اشکالات ساختاری، راه حل پیشنهادی و عملیاتی شده دیدگاه پیش‌گیری ساختاری از جرم

پیش‌گیری ساختاری به سمت بهینه سازی روابط ساختاری می‌رود تا در دستور کار قرار بگیرد. در دیدگاه اول برای حل مسأله پیش‌گیری از جرم، باید ستادی تشکیل دهیم تا ضعف قوانین و اشکال ساختارها را بیابیم. برای مثال بعد از فساد ۳۰۰۰ میلیاردی گفته شد سیستم نظارت در بانک‌ها باید تقویت شود و اگر این سیستم تقویت شود، پیش‌گیری از جرم اتفاق می‌افتد. این دیدگاه چه اشکالی دارد؟

۲/۲/۲/۲/۱. غفلت از تزکیه به عنوان عامل اصلی مورد تأکید همه انبیاء الهی برای حفظ مرزهای فردی و اجتماعی و تحلیل روبنایی از مسأله جرم، اصلی ترین اشکال دیدگاه پیش‌گیری ساختاری

اشکال اصلی این دیدگاه این است که مسأله جرم را به صورت روبنایی تحلیل کرده و سپس برای آن راه حل ارائه می‌دهد. پیدا است زمانی که منشأ وقوع جرم را به روابط ساختاری برگشت دهیم و وارد تحلیل جرم در وجود انسان نشویم، در واقع به دنبال چگونگی مقابله با جرم انجام شده هستیم نه به دنبال پیشگیری از جرم. با این نگاه، با بنیادهای ایجاد جرم در وجود انسان مقابله نمی‌کنیم؛ بر خلاف آنچه که توسط انبیاء ترویج شده است. انبیاء زمانی که وارد بحث می‌شدند،

اول تعالیم ایشان تزکیه بوده است. انسان را وارد فضای تزکیه می‌کردند و زمانی که انسان تزکیه پیدا کند حتی در مقابل روابط ساختاری غلط هم تن به انجام جرم نمی‌دهد و مرزهای اجتماعی را نمی‌شکند.

۱/۱/۲/۲/۲/۲. بلاشکالی استفاده از شیوه پیش‌گیری ساختاری در کوتاه مدت برای پوشش شکاف‌های ساختاری شناسایی شده و عدم اطمینان بخشی استفاده از این شیوه به عنوان تئوری بنیادین پیش‌گیری از جرم به دلیل کثرت روابط ساختاری و قوانین جامعه و عدم امکان شناخت دفعی همه شکاف‌های ساختاری

این دیدگاه پیش‌گیری ساختاری در روبنا مسأله را حل می‌کند. البته اگر کسی بگوید ما در کوتاه مدت می‌خواهیم از این شیوه استفاده کنیم چرا که الان انسان‌هایی در جامعه هستند که تزکیه نشده‌اند و یا باید جلوی آن‌ها را گرفت و یا اینکه اجازه داد جرم انجام دهند - باید گفت در کوتاه مدت اشکال ندارد از این روش‌ها استفاده شود اما اینکه آن را به عنوان تئوری بنیادین پیش‌گیری از جرم قرار دهیم، محل اشکال و بحث است. به هیچ عنوان اطمینانی به این مسأله نیست، چرا که روابط ساختاری و قانونی در جامعه، محدود به دو یا سه قانون نیستند و بخش‌های مختلفی دارند لذا پوشش این دیدگاه محدود به آن حوزه‌ای است که شما آن شکاف ساختاری را تشخیص دهید. حال در فاصله تشخیص آن شکاف ساختاری ممکن است هزاران جرم اتفاق بیفتد.

۲/۲/۲/۲/۱/۲. تعارض اصل تفکیک قوا و اصل ۱۵۶ قانون اساسی یکی دیگر از موانع استفاده از روش پیش‌گیری ساختاری از جرم علاوه بر عدم اطمینان بخشی این روش

اشکال دیگر این است که اگر این مسأله از طریق قوه محترم قضائیه مورد بررسی و پیگیری قرار بگیرد، مشکل حقوقی در قانون اساسی هم دارد. طبق اصل ۱۵۶ قانون اساسی قوه محترم قضائیه موظف است که پیش‌گیری از جرم را در دستور کار قرار دهد.^۱ اگر قوه قضائیه بخواهد بر اساس این ایده مسأله پیش‌گیری از جرم را حل کند، ملزم به رعایت اصل تفکیک قوا و عدم دخالت در اختیارات سایر قوا است.^۲ بخشی از روابط ساختاری در اختیار دولت و بخشی در اختیار قوه مقننه است. طبق قانون اساسی، قوه قضائیه نمی‌تواند تفکیک قوا را بر هم بزند. لذا مشکل حقوقی هم پیدا می‌کند.

^۱ اصل یکصد و پنجاه و ششم: قوه قضائیه قوه‌ای است مستقل که پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی و مسؤول تحقق بخشیدن به عدالت و عهده‌دار وظایف زیر است: (۱) رسیدگی و صدور حکم در مورد تظلمات، تعدیات، شکایات، حل و فصل دعاوی و رفع خصومات و أخذ تصمیم و اقدام لازم در آن قسمت از امور حسبیه که قانون معین می‌کند. (۲) احیای حقوق عامه و گسترش عدل و آزادی‌های مشروع. (۳) نظارت بر حسن اجرای قوانین. (۴) کشف جرم و تعقیب و مجازات و تعزیر مجرمین و اجرای حدود و مقررات مدون جزائی اسلام. (۵) اقدام مناسب برای پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمین.

^۲ اصل پنجاه و هفتم - قوای حاکم در جمهوری اسلامی ایران عبارتند از: قوه مقننه، قوه مجریه و قوه قضائیه که زیر نظر ولایت مطلقه امر و امامت امت برطبق اصول آینده این قانون اعمال می‌گردند. این قوا مستقل از یکدیگرند.

۱/۲/۲/۲/۲/۲. معطلی ۱۰ ساله لایحه پیش گیری از جرم در روند تصویب و توقف در مجمع تشخیص مصلحت نظام برای رفع اشکال شورای نگهبان

اگر لایحه پیش گیری از جرم^۱ را - که هم اکنون در مجمع تشخیص
تشخیص مصلحت نظام بر اساس همین ایده ساختاری بسته شده

^۱ «متن کامل قانون پیشگیری از جرم»

ماده ۱- پیشگیری از جرم عبارت است از پیش بینی، شناسایی و ارزیابی خطر وقوع جرم و اتخاذ
تدابیر و اقدامات لازم برای از بین بردن یا کاهش آن.

ماده ۲- در اجرای بند (۵) اصل (۱۵۶) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مبنی بر اقدام مناسب (قوه قضائیه) برای پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمین و اتخاذ سیاست‌های جامع، هماهنگ و اثربخش در زمینه پیشگیری از جرم یا مشارکت مردم، اجتماعات محلی و نهادهای غیردولتی شورایی به نام شورای عالی پیشگیری از جرم به ریاست رئیس قوه قضائیه و مرکب از افراد زیر تشکیل می‌شود:
(۱) معاون اول رئیس جمهور (۲) دادستان کل کشور (۳) وزیران کشور، اطلاعات، دادگستری، فرهنگ و ارشاد اسلامی، کار و امور اجتماعی و آموزش و پرورش (۴) رئیس کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس شورای اسلامی، (۵) رئیس سازمان صدا و سیما (۶) فرمانده نیروی انتظامی (۷) رئیس سازمان بازرسی کل کشور (۸) معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه (۹) رئیس سازمان قضائی نیروهای مسلح (۱۰) رئیس سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور (۱۱) رئیس مرکز مطالعات راهبردی و توسعه قضایی (۱۲) فرمانده نیروی مقاومت بسیج (۱۳) رئیس سازمان بهزیستی کشور (۱۴) دبیرستاد مبارزه با مواد مخدر (۱۵) دبیر شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه (۱۶) رئیس شورای عالی اسلامی استان‌ها (۱۷) رئیس سازمان پیشگیری از جرم (دبیرشورا)

تبصره- استادان، پژوهشگران و نمایندگان سایر دستگاه‌های دولتی و غیردولتی به تناسب موضوع‌های مطرح در شورا به منزله اعضای مدعو بنا به تشخیص دبیر شورا دعوت می‌شوند.

ماده ۳- وظایف شورای پیشگیری از جرم عبارت است از: (۱) تصویب طرح‌ها و برنامه‌های پیشگیری از جرم (۲) تبیین نقش و وظایف هریک از دستگاه‌ها و سازمانهای دولتی در امر پیشگیری از جرم در چارچوب وظایف قانونی آن‌ها (۳) اتخاذ تدابیر مناسب به منظور هماهنگی و توسعه همکاری بین دستگاه‌های مسئول در امر پیشگیری از جرم (۴) بررسی لوایح مورد نیاز برای پیشگیری از جرم (۵) اقدام مناسب برای اصلاح قوانین و مقررات جرم‌زا (۶) اتخاذ سیاست‌های لازم برای توسعه و گسترش فرهنگ پیشگیری از جرم (۷) اتخاذ تدابیر لازم برای جلب مشارکت مردم و نهادهای مدنی در تهیه، تدوین و اجرای طرح‌ها و برنامه‌های پیشگیری از جرم (۸) ارزیابی نتایج اجرای طرح‌ها، برنامه‌ها و عملکرد

دستگاه‌های مسؤوّل در زمینه پیشگیری از جرم (۹) تخصیص اعتبارهای لازم و استفاده بهینه از منابع و امکانات موجود در زمینه پیشگیری از جرم

تبصره ۱- مصوبه‌های این شورا در حوزه وظایف قوه قضائیه پس از تأیید رئیس شورا به وسیله وی ابلاغ و در حوزه وظایف قوه مجریه پس از تأیید رئیس شورا به وسیله رئیس‌جمهور ابلاغ می‌شود. این مصوبه‌ها پس از ابلاغ برای تمامی سازمان‌ها در حدود وظایف قانونی آن‌ها لازم‌الاجرا است.

تبصره ۲- دولت موظف است پس از بررسی هر ساله در ردیف بودجه، به طور جداگانه و متمرکز بودجه‌ای برای اجرای برنامه‌های ملی، منطقه‌ای و محلی پیشگیری از جرم منظور نماید.

ماده ۴- به منظور نظارت بر اجرای مصوبات شورای عالی، کمک به پیشبرد سیاست‌ها و برنامه‌های ملی و منطقه‌ای پیشگیری از جرم و مطالعه و پژوهش در حوزه‌های راهبردی پیشگیری از جرم سازمان پیشگیری از جرم زیر نظر قوه قضائیه با وظایف زیر تشکیل می‌گردد: (۱) ساماندهی و نظارت بر اجرای طرح‌ها و برنامه‌های ملی و منطقه‌ای پیشگیری از جرم (۲) ارائه گزارش‌های منظم و ادواری از نتایج اجرای طرح‌ها و برنامه‌های پیشگیری از جرم به شورای عالی (۳) تهیه پیش نویس طرح‌ها، برنامه‌ها و لوایح پیشگیری از جرم (۴) بررسی و شناسایی قوانین، مقررات، سیاست‌ها و رویه‌های جرم‌زا و پیشنهاد اقدام مناسب به شورای عالی (۵) مساعدت به سازمان‌ها در اجرای سیاست‌ها، برنامه‌ها و مصوبات شورای عالی پیشگیری از جرم و تلاش در جهت رفع موانع و مشکلات اجرای آن (۶) مطالعه اشکال گوناگون بزهکاری در سطوح ملی و منطقه‌ای (۷) تأمین آمار و اطلاعات مورد نیاز شورای عالی پیشگیری از جرم برای سیاست‌گذاری (۸) بررسی اعتبارهای لازم برای اجرای طرح‌ها و برنامه‌های پیشگیری از جرم (۹) انجام وظایف دبیرخانه شورای عالی پیشگیری از جرم (۱۰) انجام سایر امور محوله از شورای عالی پیشگیری از جرم

تبصره ۱- رئیس سازمان بالاترین مقام اجرایی سازمان است و با حکم رئیس شورای عالی پیشگیری از جرم منصوب می‌شود.

تبصره ۲- سازمان برای رسیدن به اهداف و انجام وظایف محوله با همکاری دستگاه‌های اجرایی نسبت به ایجاد تشکیلات و کمیته‌های تخصصی مورد نیاز اقدام می‌نماید. این سازمان از نظر مقررات مالی و اداری تابع مقررات مربوط به سازمان‌های وابسته به دستگاه قوه قضائیه است.

ماده ۵- به منظور ایجاد هماهنگی در اجرای طرح‌های پیشگیری، تشویق نوآوری‌های منطقه‌ای و تقویت ساز و کارهای محلی در این زمینه، شورای استانی پیشگیری از جرم به ریاست رئیس کل دادگستری استان و مرکب از افراد زیر تشکیل می‌شود: (۱) معاون سیاسی - امنیتی استاندار (دبیر شورا) (۲) دادستان استان (۳) رئیس شورای اسلامی مرکز استان (۴) فرمانده ناحیه انتظامی استان (۵) مدیرکل اداره زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی (۶) مدیرکل آموزش و پرورش (۷) مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی (۸) مدیرکل کار و امور اجتماعی (۹) مدیرکل صدا و سیما (۱۰) مدیرکل سازمان بهزیستی (۱۱) مدیرکل اداره اطلاعات استان (۱۲) فرمانده نیروی مقاومت بسیج استان (۱۳) مدیرکل بازرسی استان (۱۴) رئیس سازمان قضایی نیروهای مسلح استان

است- مطالعه نماییم همین مسأله مطرح است. شورای نگهبان به دلیل همین دخالت در اختیارات قوا این لایحه را رد کرده است و حدود ۵ سال این لایحه در مجمع تشخیص معطل است.^۱

تبصره ۱- استادان، پژوهشگران و نمایندگان سایر دستگاه‌های دولتی و غیردولتی به تناسب موضوع‌های مطرح در شورا به منزله اعضای مدعو بنا به تشخیص دبیر شورا دعوت می‌شوند.

تبصره ۲- شورای استانی پیشگیری از جرم در صورت نیاز می‌تواند نسبت به تشکیل شورای شهرستانی پیشگیری از جرم به ریاست رئیس دادگستری شهرستان اقدام نماید.

ماده ۶- وظایف شورای استانی پیشگیری از جرم عبارت است از: (۱) اجرای مصوبات و سیاست‌های شورای عالی سیاست‌گذاری از جرم در سطح استان (۲) اتخاذ تدابیر هماهنگ استانی براساس سیاست‌های ملی پیشگیری از جرم (۳) بررسی، تصویب و ارزیابی طرح‌های استانی و شهرستانی پیشگیری از جرم و فراهم آوردن امکانات و بسترهای لازم برای اجرای آن (۴) برنامه‌ریزی برای سهمیم کردن دیدگاه‌ها و نظرات شهروندان و ساکنان محله‌ها در تهیه و تنظیم برنامه‌های پیشگیری از جرم (۵) به کارگیری و جلب مشارکت نهادهای غیردولتی و مردمی در اجرای طرح‌های پیشگیری از جرم (۶) ارائه گزارش‌های منظم و ادواری از اجرای طرح‌ها و برنامه‌های استانی پیشگیری از جرم به شورای عالی (۷) هدایت شوراهای شهرستانی پیشگیری از جرم و نظارت بر عملکرد آن

ماده ۷- آیین‌نامه‌های مربوط به تشکیلات سازمان پیشگیری از وقوع جرم و چگونگی فعالیت و شیوه کار شورای عالی ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون به وسیله وزارت دادگستری تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

^۱ . بنا بر فرموده معاون وزیر دادگستری، لایحه پیش‌گیری از جرم همان لایحه پیش‌گیری از وقوع جرم است که مجلس تصویب کرد و به شورای نگهبان ارسال شد و با ایرادات شورا دوباره به مجلس بازگشت و پس از بازگشت لایحه به دلیل پافشاری مجلس برای رفع اختلاف به مجمع تشخیص مصلحت رفت. عبدالعلی میرکوهی در این باره به مهر گفت: ۱۱ خردادماه سال جاری این لایحه برای بررسی روی میز مجمع تشخیص مصلحت نظام قرار گرفته است و امیدواریم سرنوشت این لایحه مهم مشخص شود.

حدود ۵ سال قبل آیت‌الله سید محمود شاهرودی رئیس وقت قوه قضائیه تعداد عناوین مجرمانه در قانون را ۱۰۰۰ عنوان اعلام کرد و گفت: متأسفانه مجازات بیشتر این جرائم زندان است. در این میان آیت‌الله شاهرودی به دلیل موانع متعدد نتوانست در این زمینه موفقیت‌چندانی به دست آورد تا اینکه پس از انتصاب آیت‌الله صادق آملی لاریجانی به عنوان رئیس قوه قضائیه موضوع کاهش عناوین مجرمانه دوباره مطرح شد.

هر چند که در دوره ریاست آیت‌الله شاهرودی بر دستگاه قضا لایحه‌ای به نام قضا زدایی تدوین شد اما این لایحه هنوز هم به سرانجام نرسیده است و همچنان عناوین مجرمانه در حال افزایش است. لایحه‌ای ۷۰ ماده‌ای که به گفته عبدالعلی میرکوهی معاون وزیر دادگستری اگر تصویب شود ۵۰۰ عنوان مجرمانه کاهش خواهد یافت. اما قوه قضاییه به این لایحه بسنده نکرد و در تاریخ ۳۱ فروردین ماه سال ۹۱ حکم ایجاد معاونت پیش‌گیری از وقوع جرم از سوی رئیس دستگاه قضا ابلاغ و محمدباقر ذوالقدر به عنوان سرپرست این معاونت منصوب شد. پس از چندماه فعالیت این معاونت، آرام آرام ناهماهنگی‌های میان دستگاه‌ها در بحث پیش‌گیری از وقوع جرم مشهود و سبب شد تا تکلیف این معاونت به واسطه تصویب قانون لایحه پیش‌گیری از وقوع جرم مشخص شود؛ لایحه‌ای که رو به فراموشی بود.

سال ۸۱ تأسیس کمیته پیش‌گیری از جرم؛ ماجرای پیش‌گیری از جرم و قانونی شدن اجرای آن به سال ۱۳۸۱ بازمی‌گردد. به دنبال تأسیس شورای عالی توسعه قضایی در سال ۸۱ تشکیل کمیته پیش‌گیری از وقوع جرم زیر نظر کمیسیون تدوین سیاست جنایی و اصلاح قوانین کیفری در دستور کار این شورا قرار گرفت.

سال ۸۷ اعلام وصول لایحه پیش‌گیری از جرم در مجلس؛ نتیجه تلاش این کمیته تدوین لایحه‌ای با عنوان قانون پیش‌گیری از جرم بود که در تاریخ ۱۱ تیر ۱۳۸۷ در مجلس شورای اسلامی اعلام وصول شد و با آنچه در سال ۱۳۸۱ مطرح شده بود تفاوت‌های زیادی داشت. این لایحه به کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس ارسال شد تا در کمیسیون تخصصی بررسی شود.

سال ۸۸ لایحه به شورای نگهبان رفت: در تاریخ ۱۵ مهر ۱۳۸۷ لایحه پیش‌گیری از جرم در کمیسیون تخصصی باز هم دچار تغییر شد و سرانجام کار بررسی این لایحه در نیمه اردیبهشت سال ۱۳۸۸ به پایان رسید و برای تأیید به شورای نگهبان ارسال شد. سال ۸۹ لایحه به مجمع تشخیص مصلحت نظام رفت: در سال ۸۸ لایحه ۱۰ ماده‌ای پیش‌گیری از جرم با ۱۱۰ ایراد شورای نگهبان دوباره به مجلس بازگشت و در اواخر سال ۸۸ این لایحه بار دیگر با رفع ایراد به شورای نگهبان رفت اما شورای نگهبان ایرادات را حل نشده دانست و مجلس هم پافشاری کرد تا اینکه لایحه سر از مجمع تشخیص مصلحت نظام در آورد.

حال با توجه به آمار عناوین مجرمانه (۱۷۴۰ عنوان مجرمانه در قوانین کشور براساس اعلام قوه قضاییه) و بودجه ۸ میلیارد تومانی پیش‌گیری از وقوع جرم می‌توان این‌گونه عنوان کرد که دولت برای پیش‌گیری از هر جرم در کشور تنها ۴ میلیون تومان بودجه در اختیار قوه

۲/۲/۲/۲/۱/۲/۲. تبدیل قوه قضائیه از مباشر مسأله پیش گیری از جرم به مشاور و مقابله با تشدید جرم و نه پیش گیری از جرم در آینده پیش گیری ساختاری، دو اشکال این ایده

بنابراین دو اشکال عمده به این مسأله وارد است؛ از یک سو قوه قضائیه را به جای مباشر در مسأله پیش گیری از جرم به یک مشاور تبدیل می کند و فقط می تواند به دولت محترم توصیه کند که مثلاً فلان قوانین را اصلاح کند اما اختیار دیگری نخواهد داشت و از سوی دیگر - بر فرض عدم اشکال حقوقی و قانونی - پیش گیری ساختاری در روبنا جلوی مشکل تشدید جرم در جامعه را می گیرد و در حقیقت با پیشگیری از جرم کاری ندارد.

۲/۲/۲/۲/۱/۲/۳. عدم کنترل جرم با کنترل ساختاری به دلیل تجمیع اراده های منفی برای ارتکاب جرم، نتیجه عدم حل ریشه ای جرم

اراده های منفی و سوء دائماً به دنبال انجام جرم هستند و اگر برای پیش گیری، از ریشه قضیه فکری نشود، در برآیند کلی نمی توان با کنترل ساختاری جلوی این تجمیع اراده ها بر انجام جرم را گرفت؛ حجم کار در مقام توازن آنقدر زیاد می شود که غلبه پیدا می کند. اگر مشکل ۱۰ شکاف ساختاری را حل کنیم، از آن جایی که اینها بنا دارند نفع خود را ببرند، سوراخ های دیگری پیدا می کنند و کار خود را

قضایه قرار داده است. شاید تصویب این لایحه بتواند در کاهش عناوین مجرمانه تأثیرگذار بوده و انسجام دستگاه های مرتبط را بیشتر از همیشه کند.

<http://www.hamshahrionline.ir/details/216975>

انجام می‌دهند. تعبیری امام خامنه‌ای دارند؛ می‌فرمایند: «قانون‌شکن‌های قانون‌دان» یعنی این افراد می‌دانند از کجا حرکت کنند.

۲/۲/۲/۲/۱/۲/۴. زیرزمینی و مخفی شدن جرم نتیجه قانون‌گذاری ضعیف و متعارض و اکتفاء به ایده‌پیش‌گیری ساختاری از جرم

با این ضعف قانون‌گذاری که در کشورمان داریم - که قوانین متعارض فراوان هستند - با نگاه پیش‌گیری ساختاری کاری صورت نخواهد گرفت جز اینکه بتوان جلوی چند فساد آشکار را گرفت. در نهایت با ایده‌پیش‌گیری ساختاری، جرم زیرزمینی و مخفی می‌شود و آشکار نمی‌شود زیرا انسان‌ها هر کدام می‌خواهند نفع خود را ببرند اما طوری حرکت می‌کنند که در دام قانون نیفتند. این یک نگاه است و باید بررسی کنیم.

۲/۲/۲/۳. تحلیل مسأله پیدایش جرم به عدم تأمین نیازهای انسان و کاهش جرم با تأمین رفاه از طریق ایجاد توسعه و در نتیجه تولید و افزایش اشتغال در کشور دومین نگاه تحلیلی به مسأله پیش‌گیری از جرم

ظاهر نگاه دوم این است که از زیر بنا مسأله را تحلیل کرده است با این بیان که نباید نیازهای انسان انباشت شود؛ زمانی که نیازهای او تأمین شود انگیزه انجام جرم در او کاهش می‌یابد. این نگاه قائل به این است که ما باید انسان‌ها را به رفاه برسانیم و زمانی که به رفاه رسیدند نیازهای او تأمین می‌شود و دیگر جرم وقوع پیدا نمی‌کند. آنگاه رفاه

چطور ایجاد می‌شود؟ باید اشتغال ایجاد کرد و راه ایجاد اشتغال توسعه کشور و گسترش تولید کشور است. ایشان به گونه‌ای جرم را تحلیل می‌کنند که ذهن شما از جرم به توسعه پل می‌زند؛ همانطور که ما از پیش‌گیری از جرم به تربیت پل می‌زنیم.^۱

۲/۲/۲/۳/۱. عدم شمولیت همه جرائم و اختصاص به برخی از جرائم مشهود مانند دزدی از فروشگاه و امثالهم، اولین اشکال نگاه وارداتی پیش‌گیری توسعه ای

زمانی که تحلیل نگاه پیش‌گیری توسعه‌ای را بازخوانی می‌کنیم بحث این است که اگر نیازهای انسان تأمین شود، این انسان از مرزهای اجتماعی عبور نمی‌کند. ظاهر قضیه این است که این نگاه پیش‌گیری توسعه‌ای، یک نگاه وارداتی است که به ایران آمده است. این ناظر به آن جرائم مشهودی است که انسان‌ها در حالت عدم تعادل ناشی از گرسنگی و فقدان مسکن و مشکلاتی که در اثر بی‌عدالتی و فاصله طبقاتی - به وجود آمده در غرب- انجام می‌دهند. مثلاً در جایی زلزله آمده و عده‌ای به فروشگاه‌های روی می‌آورند و مواد غذایی آن را غارت می‌کنند یا مثلاً مشاوره با دزدی صحبت می‌کند و می‌پرسد که چرا از فروشگاه دزدی کردید، او جواب می‌دهد که من شغل و زندگی ندارم؛

^۱ پیش‌گیری توسعه‌ای (Development Prevention): این رویکرد در جست‌وجوی اقدام از طریق سیاست‌ها و خدمات مختلفی است که اکنون در جامعه توسعه یافته وجود دارد؛ از جمله آموزش، بهداشت، امنیت درآمد و خدمات اجتماعی که اگر این موارد مستقیماً در اختیار اشخاص آسیب پذیر قرار بگیرند، ممکن است مانع از تأثیر عوامل جرم‌زا یا کاهش اثر آن‌ها شوند. (Canadian criminal justice association. 1989. ص ۴)

به نان شب محتاج هستیم، باید این کار را می‌کردم تا مشکلاتم برطرف شود.

۲/۲/۲/۳/۲. تعریف موضوع نظریه پیش‌گیری توسعه‌ای از جرم به بافت محدودی از جرائم و تفاوت عمده جرم در این نظریه با جرم در فرهنگ اسلامی علیرغم اشتراک لفظی «جرم»

نظریه‌پردازی که نظریه پیش‌گیری توسعه‌ای از جرم را مطرح کرده است، موضوع نظریه او پیش‌گیری از بافت محدودی از جرائم است. در نظریه پیش‌گیری توسعه‌ای بافت جرم محدود می‌شود به جرائم خاصی که چند مثال آن گفته شد. جرم به آن معنایی که در فرهنگ اسلامی راجع به آن بحث می‌کنیم در این نظریه أخذ نشده است، بلکه در این نظریه، از مفهوم جرم، اشتراک لفظی وجود دارد و شامل جرائم مشهودی مانند سرقت از فروشگاه، قتل که منشأ مالی داشته باشد و امثال این جرائم می‌شود.

۲/۲/۲/۳/۳. خروج تخصصی جرائمی مانند ورشکسته کردن یک شرکت، تجاوز به حریم خانواده و همه جرایم غیر مرتبط با نیازهای اساسی انسان از حوزه تأثیر نظریه پیش‌گیری توسعه‌ای

سؤالی مطرح است: گاهی فردی شاغل می‌شود و درآمد خوبی هم به‌دست می‌آورد؛ غذای خوب، مسکن و لباس مناسبی تهیه می‌کند، ممکن است این فرد در تأمین این موارد مرتکب جرم نشود، اما با این حال موارد جرمی از او سر می‌زند که برخاسته از این نیازها نیست؛

مثلاً کسی که در وال استریت حاکم می‌شود، با عوض کردن اوراق قرضه آنجا یک شرکتی را بر شکست می‌کند؛ آیا این جرم محسوب می‌شود یا خیر؟ چرا دزدی از فروشگاه را جرم محسوب می‌کنید اما بر شکسته کردن سهام داران یک شرکت بزرگ در این نظریه جرم به حساب نمی‌آید و به آن پرداخته نمی‌شود. یا مثلاً در تعالیم دینی ما تجاوز به حریم خانواده‌ها و شکسته شدن روابط خانوادگی یک جرم محسوب می‌شود، چرا زمانی که کسی اشتغال پیدا می‌کند و نیازهایش تأمین می‌شود اما امکان دارد باز هم به حریم خانواده‌ها تعرض کند؟

۲/۲/۲/۳/۴. رو بنایی شدن سطح برخورد با جرم در نظریه اول و محدود شدن بافت جرم به جرائم خاص در نظریه دوم

در نظریه دوم روشن است که بافت جرم محدود می‌شود. در نظریه اول بافت جرم محدود نشده است بلکه سطح برخورد با جرم، رو بنایی مطرح و تعریف شده است. در پیش‌گیری توسعه‌ای بسیاری از جرائم وجود دارد که با رفاه و اشتغال حل نمی‌شود و این نظریه پاسخگوی همه نوع جرمی نیست. در نظریه پیش‌گیری ساختاری با هر جرمی برخورد می‌شود اما با یک بند قانونی یا یک راهکار ساختاری به دنبال حل مسأله است و در نهایت به یک پیش‌گیری بنیادین نمی‌رسیم.

۲/۲/۲/۳/۵. ضرورت حساسیت به ایده جرم زدایی و فلسفه مجازات مطرح شده در جامعه به معنای حذف یک سری از عناوین به عنوان جرم از سوی نظریه پیش‌گیری توسعه‌ای از جرم

ایده‌ای با عنوان جرم زدایی دائماً شنیده می‌شود به این معنا که یک سری عناوین را از حالا به بعد جرم ندانیم. منشأ آن همین نظریه پیش‌گیری توسعه‌ای است.

۲/۲/۲/۳/۵/۱. نفی ضرورت جرم دانستن یک سری از مسائل تحت عنوان فلسفه مجازات و حذف برخی از آن‌ها به استدلال عدم تأثیر برخورد با این جرائم به دلیل عدم تلقی جرم بر این عناوین از سوی جامعه به معنی زمینه‌سازی برای عبور از بخشی از عناوین مجرمانه رسمی موجود در حقوق فعلی

عده‌ای که پشتیبان این نظریه هستند، این مطلب را مطرح می‌کنند که چه لزومی دارد یک سری مسائل را در دایره جرم تعریف کنیم. موضوعی در مبانی نظری داریم تحت عنوان فلسفه مجازات که در برخی آثار مرتبط با مجازات، ذیل این موضوع عده‌ای در حال تئوریزه کردن این مسأله هستند که از این به بعد نباید بعضی از عناوین را جرم بدانیم. استدلالی بعضی از این آقایان در ماه‌های اخیر مطرح کردند؛ زمانی که یک چیز را جامعه جرم نمی‌داند برخورد با آن جرم نیز مؤثر نیست.^۱ این حرف ذهن جامعه را آماده می‌کند که از

^۱ این حرف توسط یک مقام روحانی در جامعه طرح شده است.

بعضی از عناوین مجرمانه‌ای که در حقوق فعلی جامعه به رسمیت می‌شناسیم، عبور کنیم.

۲/۲/۲/۳/۵/۲. فربه شدن این دسته استدلال‌ات و حرف‌ها در جامعه به دلیل عدم حرکت به سمت پیش‌گیری بنیادین

اگر به سمت پیش‌گیری بنیادین حرکت نکنیم، این استدلال‌ها در جامعه فربه می‌شود؛ این حرف‌ها در جامعه مطرح می‌شود و این‌ها اثر آن است.

۲/۲/۲/۳/۶. عملیاتی نبودن پیش‌گیری ساختاری در جامعه به دلیل تعارض قانون ۱۵۶ قانون اساسی با اصل تفکیک قوا و نهایتاً تعیین نقش مشورتی برای قوه قضاییه از سوی شورای نگهبان

پیش‌گیری ساختاری هم اکنون اصلاً عملیاتی نیست مگر موردی. مشکل عمده آن اصل ۱۵۶ قانون اساسی و همچنین تعارض آن با اصل تفکیک قوا است که در قانون اساسی آمده است. شبیه همین مشکل در خصوص وظیفه رئیس جمهور وجود دارد که طبق قانون اساسی، مسؤول اجرای قانون است و رؤسای جمهور به این بهانه می‌خواهند در کار سایر قوا دخالت کنند. نظریه تفصیلی شورای نگهبان این است که مجموع مفاد قانون اجازه دخالت به رئیس جمهور را نمی‌دهد و دقیقاً عین این بیان در مورد اصل ۱۵۶ وجود دارد که مسؤولیت قوه قضاییه در پیش‌گیری از جرم، به معنای دخالت در کار سایر قوا نیست. حداکثر در مقام مشورت و رایزنی می‌تواند بحث‌هایی را مطرح کند.

۲/۳. تبیین تئوری مختار یعنی پیش‌گیری بنیادین اسلامی از جرم به بیان مقدماتی ضرورت تبیین رابطه نظام دستوری، نظام حقوقی و نظام ارزشی جامعه

حال پیش‌گیری بنیادین اسلامی چه می‌گوید؟ پیش‌گیری بنیادین اسلامی در مقدماتی یک راه حل برای برخورد بنیادین با جرم ارائه می‌دهد. مقدمه اول پاسخ به این سؤال است که نسبت بین نظام دستوری و حقوقی جامعه با نظام ارزشی جامعه چیست؟ این حرف اول است.

۲/۳/۱. تعریف نظام حقوقی و دستوری جامعه به عنوان سپر و برآمده از نظام ارزشی جامعه

پاسخ این است که مقام حقوقی و دستوری جامعه برآمده از نظام ارزشی و سپر نظام ارزشی جامعه است.

۲/۳/۱/۱. تبیین تمثیلی دفاع نظام حقوقی و دستوری از نظام ارزشی یک جامعه با مثال وضع مجازات سنگسار برای متجاوز به حصن و حریم خانواده به دلیل جایگاه ویژه خانواده در نظام ارزشی اسلام

در مقام حقوق و دستور در جامعه برای کسی که مثلاً به حصن و حریم خانواده دیگری تجاوز کرده است، مجازات سنگسار قرار می‌دهیم. چرا نظام حقوقی ما برای این جرم چنین مجازات سخت و سنگینی در نظر گرفته است؟ برای اینکه در نظام ارزشی ما، اصل و اساس، نهاد

خانواده است. نهاد خانواده منشأ تکثیر نظام ارزشی به نسل آینده است و خیلی موضوعیت و اهمیت دارد. نظام حقوقی حول خانواده سخت‌گیرانه طراحی شده است و در حکم سپر برای آن نظام ارزشی عمل می‌کند.

۲/۳/۲. وابستگی تعریف یک نظام حقوقی و تعریف جرم به نظام ارزشی پیشتان آن

اگر بنا است بر اساس این نظام حقوقی عمل شود لزوماً باید بررسی کنیم که آیا جامعه آن نظام ارزشی را می‌فهمد یا نمی‌فهمد. دو فرض دارد: یک بار نظام حقوقی را اجرا می‌کنیم برای جامعه‌ای که نظام ارزشی پشتیبان آن، نظام حقوقی را می‌فهمد و گاه این نظام حقوقی را اجرا می‌کنیم اما نظام ارزشی پشتیبان آن، نظام حقوقی را نمی‌فهمد. این حرف اول است که باید به آن دقت کرد؛ اگر می‌خواهیم به یک جامعه بگوییم که چه چیزی جرم است و چه چیزی جرم نیست، نباید بی‌مقدمه نظام حقوقی آن را مطرح کنیم بلکه باید استدلال بیاوریم که این نظام حقوقی از چه منشأ ارزشی متولد شده است.

۲/۳/۳. قابل درک بودن نظام حقوقی سخت‌گیرانه برای افراد معتقد به ارزش والای خانواده و عدم پذیرش این نظام حقوقی سخت‌از سوی غیر معتقدین به این نظام ارزشی

اگر کسی ارزش نهاد خانواده در اسلام را بفهمد - که در روایت آمده است نصف دین است یعنی بدون نهاد خانواده نصف دین نه تنها

برای فرد بلکه در فضای اجتماعی دچار مشکل می‌شود- در واقع یک نظام ارزشی را قبول می‌کند و به تبع آن، نظام حقوقی را به عنوان سپر آن نظام ارزشی محسوب می‌کند. اما کسی که خانواده در نظام ارزشی او تضعیف شده است، آن نظام حقوقی در ذهن او بی‌معنا می‌شود. پس نسبتی بین مرزهای اجتماعی، نظام حقوقی اجتماعی و نظام ارزشی اجتماعی وجود دارد. این رابطه منطقی باید تحلیل شود.

۲/۳/۳/۱. عدم برخورد با متجاوز به حریم خانواده به معنای بی ارزش بودن این مسأله در نظام ارزشی آن جامعه و آماده سازی زمینه برای حمله به نظام ارزشی آن جامعه

اگر کسی به حریم یک خانواده تجاوز کند و با او برخورد نشود، به این معنا است که نظام ارزشی در آن جامعه اهمیت ندارد. اگر حاکم جامعه‌ای به سمت مقابله با جرم نرود، سپر نظام ارزشی را نادیده گرفته است و زمانی که نظام حقوقی و مرزهای حقوقی جامعه نادیده گرفته شود، همه به آن نظام ارزشی حمله می‌کنند؛ بالاخره در هر جامعه ۱۰ نفر پیدا می‌شود که نظام ارزشی آن جامعه را قبول نداشته باشند. لذا اگر با این جرم برخورد نشود، در جامعه شیوع پیدا می‌کند.

۲/۳/۳/۱/۱. ضرورت پاسخ به سؤال چستی رابطه نظام حقوقی یک جامعه با نظام ارزشی همان جامعه از سوی معتقدین به جرم زدایی

کسانی که قائل به جرم زدایی و کاهش عناوین مجرمانه هستند، باید این سؤال را پاسخ دهند که این عناوین مجرمانه و اصول

حقوقی‌ای که شما می‌خواهید جرم تلقی نشوند، چه نسبتی با نظام ارزشی ما دارند.

۲/۳/۳/۱/۲. ضرورت یادآوری لوازم تئوری جرم زدایی به تبیین تمثیلی فروپاشی نهاد خانواده در اثر عدم اجرای حکم سنگسار برای متجاوز به حریم خانواده

مثلاً می‌گویند سنگسار را اجرا نکنیم؛ اگر ما حریم خانواده را محافظت نکردیم و نهاد خانواده از هم پاشید چه اتفاقاتی در جامعه می‌افتد؟ باید لوازم این حرف را به ایشان یادآوری کنیم.

۲/۳/۳/۱/۲/۱. بلااشکال بودن یافتن مجازات‌های جایگزین به جای زندان و تفاوت آن با مسئله جرم زدایی

البته بعضی‌ها گفته‌اند که مراد ما از کاهش عناوین مجرمانه یک مورد مطلوبی است. ممکن است یک مورد مطلوبی برای کاهش عناوین مجرمانه پیدا شود و این مسئله بی‌اشکال است. مثلاً عده‌ای گفته‌اند ما در اسلام مجازات زندان در موارد حدقلی داریم و مراد ما این است که مجازات‌ها را زندان نگذارید و به سمت مجازات‌های جایگزین بروید؛ این حرف بحث دیگری است.

۲/۳/۴. تعریف سن شکل گیری نظام ارزشی جامعه به عنوان زیرساخت نظام حقوقی جامعه به سن تربیت و جایگاه شکل گیری آن به نهاد بی بدیل خانواده به عنوان مقدمه دوم

مقدمه دوم پاسخ به این سؤال است که اگر نظام ارزشی جامعه زیر ساخت پذیرش نظام حقوقی جامعه است، در چه سنی و در کدام نهاد شکل می‌گیرد؟ قطعاً هیچ کارشناسی -در کشور ما- یک نهادی جایگزین نهاد خانواده و یک سنی جایگزین سن تربیت را پیشنهاد نمی‌دهد.

۲/۳/۴/۱. تقویت نظام ارزشی یک جامعه به معنی مشروع، قابل قبول و غیر قابل عبور شدن نظام حقوقی آن جامعه به واسطه تقویت نهاد خانواده

اگر نظام ارزشی تقویت شود، نظام حقوقی تقویت می‌شود و در ذهن‌ها مشروع جلوه می‌کند و امر قابل قبولی تلقی می‌شود. زمانی که نظام ارزشی تقویت شود کسی به سمت عبور از آن نمی‌رود و در واقع پیش‌گیری اتفاق می‌افتد.

۲/۳/۴/۱/۱. استفاده از صدا و سیما و رسانه‌های دیگر به عنوان ابزار فرهنگ ساز برای تقویت نهاد خانواده و لاغیر

هیچ نهادی بدیل نهاد خانواده برای تقویت نظام ارزشی نداریم. با صدا و سیما نمی‌توان پیش‌گیری از جرم ایجاد کرد. تنها می‌توان از

طریق صدا و سیما با مردم یا مسؤولین ارتباط برقرار کرد تا برای تقویت نهاد خانواده کاری کنند.

۲/۳/۴/۱/۲. عدم تقویت نهاد خانواده به معنی شکل گیری شخصیت و نظام ارزشی غلط در وجود افراد و عدم پذیرش عناوین مجرمانه تعریف شده در جامعه

اگر نهاد خانواده تقویت نشود، در سن شکل گیری شخصیت، نظام ارزشی غلطی در وجود فرد شکل می گیرد و او بر اساس آن نظام ارزشی اصلاً زیر بار عناوین مجرمانه‌ای که تعریف شده است نمی‌رود.

۲/۳/۴/۲. عدم عبور از مرزهای اجتماعی تعریف شده، پذیرش مجازات مشروع و عادلانه و متناسب تعیین شده از سوی نظام ارزشی جامعه، عدم حمایت عاطفی از شخص مجرم و کنترل آثار اجتماعی اجرای حدود اسلامی؛ حاصل تعریف تئوری پیش گیری بنیادین از جرم به تلاش برای تقویت نظام ارزشی جامعه از طریق نهاد خانواده در نقشه راه

پیش گیری بنیادین اسلامی از جرم یعنی تلاش برای تقویت نظام ارزشی جامعه از طریق نهاد خانواده. این تعریف فنی اصطلاح ما در نقشه راه است. اگر نظام ارزشی اسلام در دوران تربیت در وجود فرد شکل بگیرد، ۳ اثر دارد؛ اول اینکه اگر کسی از مرزهای اجتماعی عبور کند، آن فرد مجازات مجرم را مشروع، عادلانه و منصفانه می‌داند لذا زمانی که سنگسار یا باقی حدود اجرا شود، - چون نظام ارزشی را فهمیده است- مخالفت نمی‌کند و این را امر منفی تلقی نمی‌کند. آثار

اجتماعی اجرای حدود کنترل نخواهد شد آلا اینکه یک برنامه‌ریزی برای تقویت نظام ارزشی وجود داشته باشد. اثر دوم این است که اگر در دوران شکل‌گیری شخصیت، نظام ارزشی در وجود فرد شکل بگیرد، به سمت عبور از مرزهای اجتماعی حرکت نمی‌کند و پیش‌گیری در چنین فردی اتفاق می‌افتد. اثر سوم این است زمانی که با جرم برخورد می‌شود، به کسانی که نظام ارزشی را به رسمیت نشناخته‌اند یک پیام می‌دهد و همراهی اجتماعی و عاطفی با آن‌ها اتفاق نمی‌افتد و از جامعه طرد می‌شوند. در واقع از ۳ حیث پیش‌گیری صورت می‌گیرد. خداوند متعال در قرآن کریم می‌فرماید «وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَاةٌ»^۱؛ در قصاص حیات است؛ اما کسی که نظام ارزشی را بفهمد مخالفت با مجازات و قصاص نمی‌کند. یک تحلیل عقلایی است؛ اگر امروز با یک جرم برخورد نکنیم، فردا با ده‌ها جرم روبه‌رو خواهیم شد.

---

۱. « وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَاةٌ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ؛ و برای شما- ای صاحبان خرد- در قصاص، زندگی است (در پیاده کردن حکم قصاص زندگی جامعه است) شاید (از خونریزی به ناحق) پرهیز کنید»، سوره مبارکه بقره، آیه ۱۷۹.

۲/۳/۴/۲/۱. پارادوکس جریان اصلاحات در برخورد با قضیه آخرین اسیدپاشی در کشور به دلیل فضاسازی این جریان در زمان دولت آقای خاتمی در برخورد با عامل اولین اسیدپاشی برای عدم قصاص او؛ به عنوان علت تکرار این عمل تا حد ۳۱۹ بار در سال ۱۳۹۳

در همین قضیه اسید پاشی، جریان اصلاحات دچار یک تضاد شد. جریان اصلاحات برای اصلاح حدود و مجازات‌ها در جامعه تلاش فراوانی کرده است. زمانی که قضیه اسید پاشی مطرح شد می‌خواستند علیه اسلام از آن استفاده کنند. در قضیه اسید پاشی اولی که برای آن خانم اتفاق افتاد خیلی تشویق کردند که آن خانم از قصاص بگذرد و در یک پارادوکس قرار گرفتند. مجازات اسید پاشی بسیار سخت است اما اگر همان بار اول مجازات صورت می‌گرفت، تا به امروز ۳۱۹ بار تکرار نمی‌شد.

۲/۳/۴/۳. جدی گرفتن واقعیت‌های دوران شکل‌گیری شخصیت از مقام انعقاد نطفه تا اتمام شکل‌گیری شخصیت در نهاد بی‌بدیل خانواده یعنی تمرکز بر تقویت نظام ارزشی در وجود افراد در پیش‌گیری بنیادین اسلامی از جرم

در پیش‌گیری بنیادین اسلامی از جرم تمرکز در تقویت نظام ارزشی در وجود افراد است و با استناد به ادبیات وحی هیچ نهادی در اسلام بدیل نهاد خانواده برای تثبیت نظام ارزشی در فرد وجود ندارد. در روایت آمده است « السَّعِيدُ سَعِيدٌ فِي بَطْنِ أُمَّهِ وَ الشَّقِيُّ مَنْ شَقِيَ فِي بَطْنِ

أُمَّه^۱ یعنی تقویت نظام ارزشی از انعقاد نطفه شروع می‌شود. اگر واقعیت‌های دوران شکل‌گیری شخصیت را از مقام انعقاد نطفه تا زمانی که شکل‌گیری شخصیت به اتمام می‌رسد و فرد مستقل می‌شود در جامعه جدی بگیریم، نتیجه آن تقویت نظام ارزشی می‌شود. بدون تزکیه و بدون تقویت نظام ارزشی، پیشگیری بنیادین اتفاق نخواهد افتاد و پیش‌گیری‌ها روبنایی خواهد شد.

---

^۱ قال رسول الله: « السَّعِيدُ سَعِيدٌ فِي بَطْنِ أُمَّهِ وَالشَّقِيُّ مِنَ الشَّقِي فِي بَطْنِ أُمَّهِ ». شيخ صدوق، توحيد، ج ۳، ص ۳۵۶، نشر جامعه مدرسین قم، ۱۳۸۷ (ه ق). شيخ كليني، كافي، ج ۸، ص ۸۱، نشر دارالكتاب الاسلاميه (آخوندي)، ۱۳۸۹ (ه ق). متقي هندی، كنزالعمال، ج ۱، ص ۴۹۱، ۱۰۷، نشر مدرسه الوفاء، بيروت.

تقویت نهاد خانواده و عدم عواقل مضربه این
نهادشخصیت ساز، پیشنهاد شورای راهبردی
پرای پیش گیری بنیادین اسلام از جرم

(پژوهش)

۱- تقویت نهاد خانواده و هدم عوامل مضر به این نهاد شخصیت ساز، پیشنهاد شورای راهبردی برای پیشگیری بنیادین اسلامی از جرم

۱/۱. شناسایی عوامل مضر و مخل و ضربه زننده به نهاد خانواده در برنامه ریزی کشور اولین گام پیشنهادی برای تقویت نهاد خانواده

از این قسمت بحث کاربردی می‌شود. چگونه نهاد خانواده را تقویت کنیم؟ قوه محترم قضاییه تقویت نظام ارزشی را برای پیشگیری از جرم لازم دارد اما سؤال این است که چگونه؟

ما پیشنهادی مطرح کرده‌ایم که قوه قضاییه عوامل مضر به نهاد خانواده را در برنامه‌ریزی کشور شناسایی کند یعنی چه چیزهایی نهاد خانواده را تضعیف می‌کند. گام اول پیشگیری بنیادین شناسایی عوامل ضربه زننده به نهاد خانواده در نظام برنامه‌ریزی کشور است.

۱/۲. به چالش کشیدن تصمیمات و مصوبات مغایر و مضر به نهاد خانواده توسط قوه قضائیه یعنی تصمیم سازی در عرصه اداره کشور دومین گام پیشنهادی برای تقویت نهاد خانواده

گام دوم این تئوری این است که قوه قضائیه در مقام تصمیم‌سازی و نه در مقام تصمیم‌گیری، این عوامل مضر به نهاد خانواده را به چالش بکشد. طبق اصل تفکیک قوا قوه قضاییه حق دخالت در کار سایر قوا را

ندارد اما می‌تواند در مقام تصمیم‌سازی ورود پیدا کند؛ مثلاً مصوبه دولت را در مقام تصمیم‌سازی به چالش بکشد و بگوید این [مصوبه] ده‌ها آفت پیدا می‌کند و آفات این مصوبه را من باید به عنوان قوه قضاییه پاسخگو باشم. زمانی که در مقام تصمیم‌سازی باشد مشکل ساختاری پیدا نمی‌کند چون موضوع تصمیم‌سازی او حمایت از نهاد خانواده است و با این کار مسأله را به سمت پیش‌گیری بنیادین برده است.

۱/۲/۱. رفع اشکالات دو تئوری پیش‌گیری ساختاری و توسعه ای یعنی برخورد روبنایی با جرم، عدم محدودیت بافت جرم؛ در زیربنای نظریه پیش‌گیری بنیادین اسلامی از جرم

در نظریه پیش‌گیری بنیادین اسلامی از جرم هم زیر بنای قضیه نسبت به تئوری پیش‌گیری ساختاری (که در روبنا برخورد می‌کرد) دیده شده است و هم نسبت به پیش‌گیری توسعه‌ای بافت جرم محدود نشده است. بافت جرمی را که شارع مقدس به رسمیت شناخته، پذیرفته است.

۱/۲/۲. رفع اشکالات دو تئوری پیش‌گیری ساختاری و توسعه ای یعنی عدم مشکلات حقوقی و عدم نیاز به جرم زدایی؛ در مقام برنامه ریزی نظریه پیش‌گیری بنیادین اسلامی از جرم

این نظریه در مقام برنامه‌ریزی نیز به سمت زیر ساخت‌های نظام ارزشی رفته و شروع به برنامه‌ریزی می‌کند و نه مشکل حقوقی پیدا می‌کند و نه مشکل جرم زدایی به وجود می‌آید.

۱/۲/۲/۱. تبدیل قوه قضائیه به یک نهاد پیش‌گیری تصمیم ساز درجه یک نظام، بر اساس نظریه پیشنهادی

بر اساس این نظریه، قوه قضائیه به یک نهاد پیش‌گیری تبدیل می‌شود. می‌تواند به قوه درجه یک نظام تبدیل شود و تغییر ماهیت دهد و همه قوا را در مقام تصمیم‌سازی می‌توان به چالش کشید. یک تشکل دانشجویی می‌تواند ورود پیدا کند و مجلس را در مقام تصمیم‌سازی به چالش بکشد.

۱/۲/۲/۱/۱. عدم منع قانونی برای مقام تصمیم سازی به دلیل بحث از غلط یا صحیح بودن یک بحث و نه تصمیم‌گیری

مقام تصمیم‌سازی منع قانونی ندارد چرا که نمی‌خواهد تصمیم بگیرد بلکه به لحاظ کارشناسی غلط یا درست بودن یک بحث را مطرح می‌کند.

۱/۲/۲/۱/۲. تعریف الگوی آموزش فعلی جامعه به عنوان نمونه ای از عوامل تضعیف کننده نهاد خانواده به دلیل عدم آماده سازی دختران و پسران برای تشکیل صحیح خانواده و ورود قوه قضائیه به لزوم تحوّل در نظام آموزشی براساس یک تحلیل

مثلاً از جمله عوامل تضعیف کننده نهاد خانواده، الگوی آموزش فعلی جامعه است که پسر و دختر ما را برای پذیرش نقش‌های آینده در خانواده آماده نمی‌کند. حال قوه قضائیه طبق یک تحلیلی ورود پیدا می‌کند و می‌گوید اگر ما به دنبال پیش‌گیری از جرم هستیم، لازمه آن تحوّل در نظام آموزشی است. تحوّل در نظام آموزش و پرورش برای این است که آموزش‌های پشتیبان نهاد خانواده به نسلی که در آینده تشکیل خانواده می‌دهند تعلیم داده شود. این کار در اختیار قوه مجریه است، اما قوه قضائیه از پایگاه پیش‌گیری از جرم می‌تواند به موضوع تحوّل در نظام آموزش و پرورش ورود پیدا کند.

۱/۲/۲/۱/۳. تعریف الگوی تولید فعلی جامعه به عنوان نمونه ای دیگر از عوامل تضعیف کننده نهاد خانواده به دلیل تعریف مقام زن به عنوان نیروی کار بخش تولید و خدمات و ورود قوه قضائیه با یک تحلیل برای حل این دیدگاه غلط

از دیگر عوامل تضعیف کننده نهاد خانواده، الگوی تولید جامعه است. در الگوی تولید فعلی زن نیروی کار محسوب می‌شود. قوه قضائیه می‌تواند در مقام تصمیم‌سازی ورود پیدا کرده و این ایده را نقد کند.

۱/۲/۲/۱/۳/۱. آسیب به نهاد خانواده به بهانه حقوق زن و تبدیل او به نیروی کار یعنی از بین بردن نظام ارزشی جامعه و غیر قابل مقایسه بودن نقش زن در خانواده در مقایسه با دیگر مشاغل پیشنهادی به او زمینه تفاهم با زنان

زمانی که زن به بهانه حقوق زن به نیروی کار تبدیل می‌شود، نهاد خانواده دچار آسیب می‌شود. شوهر علاقه به خانه‌ای ندارد که ریحانه و مظهر عطوفتش خسته است؛ سرکار بوده است و الآن انرژی ندارد. فرزند هم به چنین خانمی پناه نمی‌برد. همین که زن از محیط خانه دور شود نظام ارزشی ضربه می‌خورد. با بانوان می‌توان تفاهم کرد که چه نقش مهمی در اداره جامعه دارند. ایشان باید بدانند که گرم نگاه داشتن محیط خانواده، بستر و زمینه ساز انتقال نظام ارزشی است. آیا می‌توان با مهندسی آب و خاک و آزمایشگاه و امثال این امر را محقق ساخت؟

می‌توان بر همین مبنا، هدایت نظامات ذهنی را در خود بانوان هم ایجاد کرد. زمانی که جایگاه زن در نقش مادری و همسری به خوبی تبیین و پردازش شود؛ خود ایشان رغبتی به کار بیرون از منزل نخواهند داشت و دیگر هویت خود را بیرون از محیط خانواده جست‌وجو نخواهند کرد. نقش زن در امنیت، در پیشگیری از جرم و امثال این‌ها بی‌بدیل است.

۱/۲/۲/۱/۴. شناسایی ۳ عامل عمده و مؤثر بر تضعیف نهاد خانواده به الگوی فعلی آموزش، مصرف و تولید جامعه و امکان اضافه شدن این عوامل توسط قوه قضائیه

عوامل تضعیف کننده نهاد خانواده را باید شناسایی کرد که ما عمده عوامل مؤثر بر تضعیف نهاد خانواده را در فضای فعلی الگوی آموزش، الگوی مصرف و الگوی تولید می‌دانیم و ممکن است قوه قضائیه چند عامل دیگر را اضافه کنند. این قوه می‌تواند به بهانه پیش‌گیری، در نظام تولید، نظام آموزش، الگوی مصرف و باقی نظامات اجتماعی تصرف کند یعنی در مقام تصمیم‌سازی ورود پیدا کند که منع قانونی هم ندارد. البته این پروژه زمان کوتاه مدت ندارد و در خوش‌بینانه‌ترین حالت یک پروژه میان مدت است اما با جرم، بنیادین برخورد می‌شود.

۱/۳. بررسی ریشه الگوی تولید، آموزش و مصرف فعلی ضد نهاد خانواده و تضعیف کننده نظام ارزشی و شکننده کردن مرزهای اجتماعی نقطه وصل مسأله پیش‌گیری از جرم به موضوع اصلی شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی یعنی ضرورت تحول در الگوی اداره جامعه

نکته آخر پاسخ به این سؤال است که اگر نظام‌های آموزشی، تولید و مصرف، نهاد خانواده را تضعیف می‌کنند و در نتیجه نظام ارزشی را از بین می‌برند و سپس باعث شکسته شدن مرزهای اجتماعی می‌شوند، از کجا نشأت می‌گیرند؟ پر واضح است که از ادبیات توسعه آمده‌اند و

ادبیات توسعه چنین الگوهایی را پیشنهاد می‌کند. پس ادبیات توسعه منشأ پیدایش جرم است.

با این تحلیل در نهایت به آن غرض اصلی که تولید الگوی پیشرفت اسلامی است رسیدیم. موضوع پیش‌گیری از جرم یک نقطه ورود به تحوّل در الگوی اداره جامعه است. اگر واقعاً پیش‌گیری بنیادین اسلامی می‌خواهیم باید الگوی اداره جامعه را تغییر دهیم. همان مسأله‌ای که آیت‌الله امام خامنه‌ای عظمت‌الله توصیه می‌کنند راجع به آن گفتمان‌سازی اتفاق بیفتد.

۱/۳/۱. راهنمایی مخاطب از ۸۰ راه دیگر به ضرورت مسأله الگوی پیشرفت اسلامی و ضدیت الگوی توسعه غربی با اسلام در نقشه راه

در نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی از ۸۰ محور دیگر مخاطب به ضرورت تولید الگوی پیشرفت اسلام می‌رسد. باید روی این مسأله تأکید کرد که نتیجه نظری این مدل در ذهن این است که توسعه، امری ضد اسلام و ضد منافع مردم است و ما نیاز به الگوی پیشرفت اسلامی داریم. اما نتیجه فعلی هم برای حل مشکلات جامعه دارد.

۱/۳/۲. امکان تهیه حکم برنامه برای حل مشکل قوه قضائیه یعنی مقابله و پیش‌گیری از جرم، علیرغم امکان تعمیم این مسأله به غرض‌نهایی یعنی اداره جامعه براساس اسلام

همین‌الآن می‌توان بر اساس این نظریه پیشگیری بنیادین اسلامی از جرم، حکم برنامه داد که مشکل قوه قضائیه حل شود اما آن غرض‌نهایی هم – که اداره جامعه بر اساس اسلام است – از این ورودی قابل تعمیم است. پس در نظریه پیش‌گیری بنیادین اسلامی از جرم هم یک نتیجه فعلی داریم و هم یک نتیجه برای آینده که الگوی اداره جامعه به تدریج به سمت الگوی پیشرفت اسلامی برود. این معادله پردازش موضوعات جهت‌ساز است که سعی شد سیر پردازش آن را در این نوشته تحلیل شود.

- ۴- عدم نیاز مسأله "پیش گیری از جرم" به اثبات، با وجود
تأکید شارع مقدّس و عقل بر ضرورت این مسأله ۱۱
- ۴/۱. اذعان عقل به مقرون به صرفه بودن پیش گیری از جرم به
جای مقابله با جرم پس از وقوع آن ۱۱
- ۴/۲. ضرورت بررسی ارتباط بروز جرم در جامعه با ضعف های مسأله
تربیت در جامعه [براساس مفاهیم نقشه راه] به عنوان دیدگاه مختار
..... ۱۲
- ۴/۲/۱. تعریف نظام آموزش و پرورش به نظام تربیت کننده
کارشناس برای بخش خدمات و تولید، به معنی غفلت از تربیت
اسلامی در این نهاد مهم ۱۲
- ۴/۲/۲. بازخوانی مسأله جرم و آفت های آن برای جامعه، پیشنهادی
برای جدی گرفتن مسأله تربیت اسلامی از سوی جامعه به جای
بحث مستقیم بر ضرورت مسأله تربیت اسلامی ۱۳
- ۴/۲/۲/۱. تعریف منشأ واقعی جرم به شکل گیری شخصیت
نامتعادل در خانواده، پاسخ به سؤال چرایی شروع بحث از بازخوانی
مسأله جرم و آفت های آن در جامعه به جای استدلال نظری
پیرامون مسأله تربیت اسلامی ۱۴
- ۴/۲/۲/۲. تبیین اهمیت توجه به آفت های جرم در جامعه به کمرنگ
کردن عملی مسأله تربیت اسلامی با جایگزین نمودن دوره های

تفصیلی آموزشی فیزیک، ریاضی، زیست و امثالهم به جای آموزش مسائل دینی و اکتفاء حداقلی به این مسائل در دوران تربیت، توسط عده ای در جامعه به بهانه ایجاد خلاقیت و توسعه در جامعه..... ۱۴

۴/۲/۳. شکستن مقاومت های ساختاری در مقابل تحوّل در نظام آموزشی نتیجه بحث از عوارض عدم توجه به تربیت در قالب بسته پیش گیری از جرم، به علت تقابل افزایش جرم با ارزش افزوده و رفاه اجتماعی به عنوان دو هدف بخش تولید و خدمات..... ۱۵

۴/۲/۳/۱. عدم تحقق رفاه در اثر بی توجهی به تربیت اسلامی، گویای تناقض در برنامه ریزی های اجتماعی..... ۱۶

۴/۲/۳/۲. مصرف ارزش افزوده حاصل شده، برای ایجاد امنیت به عنوان یک بخش پر هزینه در دولت ها به دلیل غفلت از برنامه بنیادین پیش گیری از جرم..... ۱۶

۴/۲/۳/۳. کاهش هزینه های مادی، روانشناسی و آثار سوء اجتماعی و غفلت زدایی از مسأله تربیت دو علت رجحان ایده پیش گیری از جرم نسبت به ایده مقابله با جرم..... ۱۷

۲- بررسی، بازشناسی و تحلیل چگونگی ایجاد جرم در جامعه دومین گام برای بحث از ارکان پیش گیری از جرم..... ۲۱

۲/۱. تحلیل روابط ساختاری، حقوقی و قانونی یک جامعه در ایجاد جرم یکی از تحلیل های موجود در جامعه..... ۲۱

۲/۱/۱. فقدان قوانین ضد رانت خواری، عدم شفاف سازی حساب های سیستم مالی کشور اعم از میزان درآمدها، مالیات ها و هزینه کردها، عدم نظارت بر سیستم بانکی؛ نمونه هایی از خلاء قانونی موجود در یک جامعه برای جلوگیری جرم..... ۲۱

۲/۲. تحلیل منشأهای روان شناختی و نیازهای انسان به عنوان ریشه ایجاد جرم در جامعه، یکی دیگر از تحلیل های موجود ۲۲

۲/۲/۱. ایجاد فشار روحی در اثر عدم تأمین خواسته ها و نیازهای انسان، علت ایجاد عدم تعادل و عدم تعادل در انسان علت بروز جرم در جامعه ۲۳

۲/۲/۲. تصویب قوانین براساس دو دیدگاه پیش گیری ساختاری و پیش گیری توسعه ای در کشور ۲۴

۲/۲/۲/۱. تعریف منشأ وقوع جرم در جامعه به روابط غلط ساختاری و ضعف روابط قانونی براساس دیدگاه پیش گیری ساختاری و فشردگی نیازهای پاسخ نگرفته در انسان به عنوان منشأ وقوع جرم در جامعه در دیدگاه توسعه ای ۲۴

۲/۲/۲/۲. تشکیل ستاد برای بررسی ضعف قوانین و اشکالات ساختاری، راه حل پیشنهادی و عملیاتی شده دیدگاه پیش گیری ساختاری از جرم..... ۲۵

۲/۲/۲/۲/۱. غفلت از تزکیه به عنوان عامل اصلی مورد تأکید همه انبیاء الهی برای حفظ مرزهای فردی و اجتماعی و تحلیل روبنایی از مسأله جرم، اصلی ترین اشکال دیدگاه پیش گیری ساختاری..... ۲۵

۲/۲/۲/۲/۱/۱. بلااشکالی استفاده از شیوه پیش گیری ساختاری در کوتاه مدت برای پوشش شکاف های ساختاری شناسایی شده و عدم اطمینان بخشی استفاده از این شیوه به عنوان تئوری بنیادین پیش گیری از جرم به دلیل کثرت روابط ساختاری و قوانین جامعه و عدم امکان شناخت دفعی همه شکاف های ساختاری ۲۶

۲/۲/۲/۲/۱/۲. تعارض اصل تفکیک قوا و اصل ۱۵۶ قانون اساسی یکی دیگر از موانع استفاده از روش پیش گیری ساختاری از جرم علاوه بر عدم اطمینان بخشی این روش ۲۷

۲/۲/۲/۲/۱/۲/۱. معطلی ۱۰ ساله لایحه پیش گیری از جرم در روند تصویب و توقف در مجمع تشخیص مصلحت نظام برای رفع اشکال شورای نگهبان ۲۸

۲/۲/۲/۲/۱/۲/۲. تبدیل قوه قضائیه از مباشر مسأله پیش گیری از جرم به مشاور و مقابله با تشدید جرم و نه پیش گیری از جرم در ایده پیش گیری ساختاری، دو اشکال این ایده ۳۲

۲/۲/۲/۲/۱/۲/۳. عدم کنترل جرم با کنترل ساختاری به دلیل تجمیع اراده های منفی برای ارتکاب جرم، نتیجه عدم حل ریشه ای جرم ۳۲

۲/۲/۲/۲/۱/۲/۴. زیرزمینی و مخفی شدن جرم نتیجه قانون گذاری ضعیف و متعارض و اکتفاء به ایده پیش گیری ساختاری از جرم. ۳۳

۲/۲/۲/۳. تحلیل مسأله پیدایش جرم به عدم تأمین نیازهای انسان و کاهش جرم با تأمین رفاه از طریق ایجاد توسعه و در نتیجه تولید

- و افزایش اشتغال در کشور دومین نگاه تحلیلی به مسألهٔ پیش‌گیری از جرم..... ۲/۲/۲/۳/۱ ..... ۳۳
- ۲/۲/۲/۳/۱. عدم شمولیت همهٔ جرائم و اختصاص به برخی از جرائم مشهود مانند دزدی از فروشگاه و امثالهم، اولین اشکال نگاه وارداتی پیش‌گیری توسعه‌ای ..... ۲/۲/۲/۳/۲ ..... ۳۴
- ۲/۲/۲/۳/۲. تعریف موضوع نظریهٔ پیش‌گیری توسعه‌ای از جرم به بافت محدودی از جرائم و تفاوت عمدهٔ جرم در این نظریه با جرم در فرهنگ اسلامی علیرغم اشتراک لفظی «جرم» ..... ۲/۲/۲/۳/۳ ..... ۳۵
- ۲/۲/۲/۳/۳. خروج تخصصی جرائمی مانند ورشکسته کردن یک شرکت، تجاوز به حریم خانواده و همهٔ جرایم غیر مرتبط با نیازهای اساسی انسان از حوزهٔ تأثیر نظریهٔ پیش‌گیری توسعه‌ای ..... ۲/۲/۲/۳/۴ ..... ۳۵
- ۲/۲/۲/۳/۴. روبنایی شدن سطح برخورد با جرم در نظریهٔ اول و محدود شدن بافت جرم به جرائم خاص در نظریهٔ دوم ..... ۲/۲/۲/۳/۵ ..... ۳۶
- ۲/۲/۲/۳/۵. ضرورت حساسیت به ایدهٔ جرم‌زدایی و فلسفهٔ مجازات مطرح شده در جامعه به معنای حذف یک سری از عناوین به عنوان جرم از سوی نظریهٔ پیش‌گیری توسعه‌ای از جرم ..... ۲/۲/۲/۳/۵/۱ ..... ۳۷
- ۲/۲/۲/۳/۵/۱. نفی ضرورت جرم دانستن یک سری از مسائل تحت عنوان فلسفهٔ مجازات و حذف برخی از آن‌ها به استدلال عدم تأثیر برخورد با این جرائم به دلیل عدم تلقی جرم بر این عناوین از سوی جامعه به معنی زمینه‌سازی برای عبور از بخشی از عناوین مجرمانه رسمی موجود در حقوق فعلی ..... ۲/۲/۲/۳/۵/۱ ..... ۳۷

- ۲/۲/۳/۵/۲. فربه شدن این دسته استدلال‌ها و حرف‌ها در جامعه
به دلیل عدم حرکت به سمت پیش‌گیری بنیادین ۳۸
- ۲/۲/۳/۶. عملیاتی نبودن پیش‌گیری ساختاری در جامعه به دلیل
تعارض قانون ۱۵۶ قانون اساسی با اصل تفکیک قوا و نهایتاً تعیین
نقش مشورتی برای قوه قضاییه از سوی شورای نگهبان ۳۸
- ۲/۳. تبیین تئوری مختار یعنی پیش‌گیری بنیادین اسلامی از جرم
به بیان مقدماتی ضرورت تبیین رابطه نظام دستوری، نظام حقوقی
و نظام ارزشی جامعه ۳۹
- ۲/۳/۱. تعریف نظام حقوقی و دستوری جامعه به عنوان سپر و
برآمده از نظام ارزشی جامعه ۳۹
- ۲/۳/۱/۱. تبیین تمثیلی دفاع نظام حقوقی و دستوری از نظام
ارزشی یک جامعه با مثال وضع مجازات سنگسار برای متجاوز به
حصن و حریم خانواده به دلیل جایگاه ویژه خانواده در نظام ارزشی
اسلام ۳۹
- ۲/۳/۲. وابستگی تعریف یک نظام حقوقی و تعریف جرم به نظام
ارزشی پیش‌تبان آن ۴۰
- ۲/۳/۳. قابل درک بودن نظام حقوقی سخت‌گیرانه برای افراد معتقد
به ارزش‌والای خانواده و عدم پذیرش این نظام حقوقی سخت‌از
سوی غیر معتقدین به این نظام ارزشی ۴۰

- ۲/۳/۳/۱. عدم برخورد با متجاوز به حریم خانواده به معنای بی ارزش بودن این مسأله در نظام ارزشی آن جامعه و آماده سازی زمینه برای حمله به نظام ارزشی آن جامعه ۴۱
- ۲/۳/۳/۱/۱. ضرورت پاسخ به سؤال چيستی رابطه نظام حقوقی یک جامعه با نظام ارزشی همان جامعه از سوی معتقدین به جرم زدایی ۴۱
- ۲/۳/۳/۱/۲. ضرورت یادآوری لوازم تئوری جرم زدایی به تبیین تمثیلی فروپاشی نهاد خانواده در اثر عدم اجرای حکم سنگسار برای متجاوز به حریم خانواده ۴۲
- ۲/۳/۳/۱/۲/۱. بلاشکال بودن یافتن مجازات های جایگزین به جای زندان و تفاوت آن با مسأله جرم زدایی ۴۲
- ۲/۳/۴. تعریف سن شکل گیری نظام ارزشی جامعه به عنوان زیرساخت نظام حقوقی جامعه به سن تربیت و جایگاه شکل گیری آن به نهاد بی بدیل خانواده به عنوان مقدمه دوم ۴۳
- ۲/۳/۴/۱. تقویت نظام ارزشی یک جامعه به معنی مشروع، قابل قبول و غیر قابل عبور شدن نظام حقوقی آن جامعه به واسطه تقویت نهاد خانواده ۴۳
- ۲/۳/۴/۱/۱. استفاده از صدا و سیما و رسانه های دیگر به عنوان ابزار فرهنگ ساز برای تقویت نهاد خانواده و لاغیر ۴۳

۲/۳/۴/۱/۲. عدم تقویت نهاد خانواده به معنی شکل‌گیری شخصیت و نظام ارزشی غلط در وجود افراد و عدم پذیرش عناوین مجرمانه تعریف شده در جامعه ۴۴

۲/۳/۴/۲. عدم عبور از مرزهای اجتماعی تعریف شده، پذیرش مجازات مشروع و عادلانه و متناسب تعیین شده از سوی نظام ارزشی جامعه، عدم حمایت عاطفی از شخص مجرم و کنترل آثار اجتماعی اجرای حدود اسلامی؛ حاصل تعریف تئوری پیش‌گیری بنیادین از جرم به تلاش برای تقویت نظام ارزشی جامعه از طریق نهاد خانواده در نقشه راه ۴۴

۲/۳/۴/۲/۱. پارادوکس جریان اصلاحات در برخورد با قضیه آخرین اسیدپاشی در کشور به دلیل فضاسازی این جریان در زمان دولت آقای خاتمی در برخورد با عامل اولین اسیدپاشی برای عدم قصاص او؛ به عنوان علت تکرار این عمل تا حد ۳۱۹ بار در سال ۱۳۹۳ . ۴۶

۲/۳/۴/۳. جدی گرفتن واقعیت‌های دوران شکل‌گیری شخصیت از مقام انعقاد نطفه تا اتمام شکل‌گیری شخصیت در نهاد بی‌بدیل خانواده یعنی تمرکز بر تقویت نظام ارزشی در وجود افراد در پیش‌گیری بنیادین اسلامی از جرم ۴۶

۱- تقویت نهاد خانواده و هدم عوامل مضر به این نهاد شخصیت ساز، پیشنهاد شورای راهبردی برای پیش‌گیری بنیادین اسلامی از جرم ۵۱

۱/۱. شناسایی عوامل مضر و محل و ضربه زننده به نهاد خانواده در برنامه ریزی کشور اولین گام پیشنهادی برای تقویت نهاد خانواده
۵۱ .....

۱/۲. به چالش کشیدن تصمیمات و مصوبات مغایر و مضر به نهاد خانواده توسط قوه قضائیه یعنی تصمیم سازی در عرصه اداره کشور دومین گام پیشنهادی برای تقویت نهاد خانواده ۵۱

۱/۲/۱. رفع اشکالات دو تئوری پیش‌گیری ساختاری و توسعه‌ای یعنی برخورد روبنایی با جرم، عدم محدودیت بافت جرم؛ در زیربنای نظریه پیش‌گیری بنیادین اسلامی از جرم ۵۲

۱/۲/۲. رفع اشکالات دو تئوری پیش‌گیری ساختاری و توسعه‌ای یعنی عدم مشکلات حقوقی و عدم نیاز به جرم زدایی؛ در مقام برنامه ریزی نظریه پیش‌گیری بنیادین اسلامی از جرم ۵۳

۱/۲/۲/۱. تبدیل قوه قضائیه به یک نهاد پیش‌گیری تصمیم‌ساز درجه یک نظام، براساس نظریه پیشنهادی ۵۳

۱/۲/۲/۱/۱. عدم منع قانونی برای مقام تصمیم‌سازی به دلیل بحث از غلط یا صحیح بودن یک بحث و نه تصمیم‌گیری ۵۳

۱/۲/۲/۱/۲. تعریف الگوی آموزش فعلی جامعه به عنوان نمونه‌ای از عوامل تضعیف‌کننده نهاد خانواده به دلیل عدم آماده‌سازی دختران و پسران برای تشکیل صحیح خانواده و ورود قوه قضائیه به لزوم تحول در نظام آموزشی براساس یک تحلیل ۵۴

۱/۲/۲/۱/۳. تعریف الگوی تولید فعلی جامعه به عنوان نمونه ای دیگر از عوامل تضعیف کننده نهاد خانواده به دلیل تعریف مقام زن به عنوان نیروی کار بخش تولید و خدمات و ورود قوه قضائیه با یک تحلیل برای حل این دیدگاه غلط ۵۴

۱/۲/۲/۱/۳/۱. آسیب به نهاد خانواده به بهانه حقوق زن و تبدیل او به نیروی کار یعنی از بین بردن نظام ارزشی جامعه و غیرقابل مقایسه بودن نقش زن در خانواده در مقایسه با دیگر مشاغل پیشنهادی به او زمینه تفاهم با زنان ۵۵

۱/۲/۲/۱/۴. شناسایی ۳ عامل عمده و مؤثر بر تضعیف نهاد خانواده به الگوی فعلی آموزش، مصرف و تولید جامعه و امکان اضافه شدن این عوامل توسط قوه قضائیه ۵۶

۱/۳. بررسی ریشه الگوی تولید، آموزش و مصرف فعلی ضد نهاد خانواده و تضعیف کننده نظام ارزشی و شکننده کردن مرزهای اجتماعی نقطه وصل مسأله پیش گیری از جرم به موضوع اصلی شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی یعنی ضرورت تحوّل در الگوی اداره جامعه ۵۶

۱/۳/۱. راهنمایی مخاطب از ۸۰ راه دیگر به ضرورت مسأله الگوی پیشرفت اسلامی و ضدیت الگوی توسعه غربی با اسلام در نقشه راه ۵۷

۱/۳/۲. امکان تهیه حکم برنامه برای حل مشکل قوه قضائیه یعنی مقابله و پیش گیری از جرم، علیرغم امکان تعمیم این مسأله به غرض نهایی یعنی اداره جامعه براساس اسلام ۵۸

پیشگیری از جرم، یک موضوع کاملاً علمی
نیز است و بر همین اساس باید برای
شناسایی عوامل جرم و آسیب‌های
ناشی از آن با صاحب‌نظران و کارشناسان
این موضوع مشورت و همکاری شود.

دیدار رئیس و مسئولان قوه قضائیه با رهبر
انقلاب در تاریخ ۱۳۹۳/۰۴/۰۱